

מסורת הש"ס

(א) נלעיל עז: לקמן קטן.
קטן: (ג) נפ"ו סח: נדה
טו: (א) לקמן פה: קטן:
זכוס סט: (ד) נלקמן פה:
(ה) נ"ק קו: (ו) נשמתי
פרשה (ז) וכן נלעיל נח:
(ח) ונעמ"ש על הגליון חס'
פסחים 15. ג"ה אלא לאו:
(ט) ז"ל טרפה: יעב"ך.

תורה אור השלם

1. וכל אשר יפל עקליו
מזהם במתם יטמא מקל
כלי עץ או בגד או עור
או שק כל כלי אשר
יאשר מלאכה בהם
במים ירבא וטמא עד
הקרב וטורח:
ויקרא לא לב
2. וכן ימית מן הבהמה
אשר היא לכם לאכלה
הנגע בגבלה וטמא עד
הקרב: ויקרא לא לט

גליון הש"ס

מתני' מנא בן תשעה
חי. ע"י נדה דף מד
פ"א חס' ד"ה איהו:
רש"י ד"ה כי אמרי אנא
וכי' דלא משה נבילה
מתני' תמיה לי אמרי
ל"א כפשוטו דהאך הוא
כית עס הגדים והעצמות
לנביל נבלה הו' ח"י שיעור
וכן נ"מ להטעמו לכן נח:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
(א) ע"י ורבה אמר
כמחלוקת בזה ק' וכו'.
נ"ב מ"י פ"ה מהלכות
מחללות אסורות הל' יא
וע"ש במ"מ:

מוסף רש"י

מקצת בהמה מטמאה.
כגון אבר ממנה, מדתכדי
וכי מית דמשמע כעין
מית שאינה עושה חליפין.
ורש"י אבר, וסיופה דקרא
הנוגע צננתה יטמא,
ומקצת בהמה אינה
מטמאה. והך על פי
שהיא כחמה כגון טרפה
ששמה (דקדק קצת).

אין בהם. איסור לאו של אבר מן החי: אלא מזוס פרוש. צעלמא מדרבנן
וקרא אסמכתא צעלמא. אלמא אין שחיטה עושה ניפול: אילו לוא.
האבר המדולדל: אינו לוקה. דמזוס פרוש צעלמא הוא: אהדינוהו.
צבעם: כי אמרי אלא. דלוקה משוס
ניפול ואשמיעך רב * דלא משוס נבלה
מתנין ביה אלא משוס אבר מן החי:
וכל אשר. צשרים כתיב: מנצלם
נפקא. וכי יפול מנצלם: אלא. הכי
קאמר כל אשר יפול מהם צמותם על
די מיתה הו"א נפילה מהם איברים
המדולדלים צהם: צשרים כתיב.
לא שייך צהם שחיטה והיכי ממעטת
שחיטה מהאי קרא: אס אינו ענין
נו'. דעל כרחך צמותם מיעוטא הוא
לגופיה לא אלתערך דהא צמתים
משמע דנצלם כתיב ונכתוב וכי
יפול למימרא דעושים ניפול ולא צמי
צמותם אלא על כרחך למעוטי
שחיטה: דלאו צמי שחיטה נינהו.
ולא אלתערך צמותם דהא אפילו
שחיטתם מיתה היא: כעין מיתה.
כעין שעת מיתה שהיו לחים למעוטי
שרץ שצמי: דעובר חי. דיש צמינו
שחיטה מהניא שחיטה אף לאכר היולא
לנערו: ופסגיא. צמות כהניס' גצי
וכי ימות מן הצהמה כו' בן ח' יוליא
שזע"פ שיש צמינו שחיטה אין שחיטה
מטהרסו. אס נולד ושחטו אכל אגב
אמו יתר בשחיטת אמו דברי הכל אף
טרפה אע"פ שיש צמינה שחיטה לא
מטהרנה שחיטתה ומתני' קתני בן ח'
אין צמינו שחיטה: אמר רב כהנא.
האי דקתני תנא דצרייתא י' צמינו
שחיטה אגב שחיטה קאמר שחית
בשחיטת אמו: מינא דאמיה לא פריך.
לא חשיבא ליה פירכא דהואיל ואין
צמינו ח' שחיטה אין צמינו שחיטה
קרינא ביה: ולהאי טנא. דצרייתא
דפריך מינא דאמיה וסבר י' צמינו
שחיטה קרינא ביה: טרפה דשחיטה
מטהרסא מנא ליה. תיפוק ליה מצהמה
טמאה דאין שחיטה מטהרסה: ושחט
בה בן ט' חי. ויאל אחר שחיטתו ואמו
קיימת. בן ח' לא קא מיצעי ליה דהא
אפילו יאל לאור העולם ושחטו תנן
במתניתין (נלעיל דף עב:): אין שחיטתו
מטהרסו: אכל צמעי אמו לא שריא
שחיטה. דליה וכו"ש לרבנן דאמרי לא
שייך ביה שחיטה כלל אפילו יאל חי
לאחר שחיטה דאין שחיטה צו אלא
ציאל לאור צחי אמו: או דילמא אפי'
לרבנן. שריא ליה שחיטתו דקסברי
רבנן ד' סימנין אכשר ביה רחמנא
באיה שני הסימנים שישחטו או של
אמו או שלו וכו"ש לרבי מאיר דאמר
שחיטה שייך ביה: פ"ט. דתנן
צמתני' הרי שנולה טרפה מן הצטן
מנין וקס"ד דאפילו שטרפה שעה
אחת קודם לידתה קאמר דלא היתה
לה שעת הכושר לישחט ולא חל עליה

תורת שחיטה: ואס איסא. דשחיטה צמעי אמו שחיטה היא הרי היתה לטרפה וזו שעת הכושר לשחיטה קודם שטרפה: צעלמא ה' רגלים.
דהאי טרפות ודאי הוה צה משנולה וכגון שיתור זה ברגלים האחרונים דאמר בצבורות (דף מ). דצעלמא ה' רגלים הרי זה מוס ואמרי' התם לא
שוו אלא שחטק או יתר ציד אכל ברגל אפילו טרפה נמי הו' דכל יתר כנטול דמי: בורגני' קורעו. שאין לר"ך שחיטה ומודי ר"מ צה דליתרבו
מכל צהמה תאכלו דלאו חדשים איכא ולא איכא הילכן לאו צהמה הוא: ומוציא אס דמו. דחלצו הוא דמותר דקתני לקמן (דף עה).
מה חלצו ושחי' הכליות האמורין באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל אכל דמו לא גרע מדס האברים דק"ל צכריות
(דף כה): דס האברים עובר צלא תעשה: טעון שחיטה. דחדשים גרמי לשויה צהמה צנפיה נפשיה ולא איתרצא מכל צהמה תאכלו
ולרבנן חדשים ולידה גרמי דרבנן מרבו ליה להיתרל מכל צהמה תאכלו: וחיצי צאוסו ואס צנו. שלא ישחטו ציוס שחטו אמו:
ר"ש

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עד.

אין בהם אלא מצות פרוש בלבד. וקרא דצרייתא אינו אלא
אסמכתא צעלמא ווא"ת וכיון דמדאורייתא שרי צאכליה
אמאי נקט צצרייתא דלעיל (דף עג). לא אס טיהרה שחיטת טרפה
אותה ואת האבר המדולדל צה מה שייך שס להזכיר אבר מדולדל
דשרי אף צאכליה וי"ל דה"ק אבר

המדולדל צה גזרו ציה רבנן איסור
אכילה ולא גזרו שלא תהא שחיטה
מטהרסו כמו עובר דצר שאינו גופה:
ר"י במותם בתיבי. וא"ת הא
אכתי צריכי לנדרשין צהעור
והרעוב (לקמן דף קח:): יכול צשר
הפרוש מן השעלים יהא טמא תלמוד
לומר צמותם מה מיתה שאינה עושה
חליפין כו' וי"ל דענין מותם וההיא
דרשה מחד צמותם נפקא חי נמי
דרשה דהתם מנצלם נפקא מה נבלה
שאין עושה חליפין ונקט צמותם לפי
שהיא דרשה פשוטה:

מחלוקת באבר דעובר חי. וצנן
ח' דאילו בן ט' כשאר

צהמה הוא לר"מ וטעון שחיטה:
ולר"א תנא דקפריך טרפה
דשחיטה מטהרתה מנא לן.
קצת תימה דכולא חל צצרייתא היא
צת"כ וידע רישא ולא ידע סיפאי':
נפקא ליה מדרב י"הודה כו'.

וא"ת דתניא צס"פ רבי
אליעזר דמילה (שנת דף קט). לאללה
להציא בן ח' שאין שחיטתו מטהרסו
ורצי יוסי וריאל צצמי שמועין אומרים
שחיטתו מטהרסו והשחט וכו' לא
מתוקם כחנא דמתני' דאפילו ת"ק
דהתם משמע דאי לאו לאללה ה"א
דשחיטה מטהרסו ולתנא דמתני' בן ח'
כיון דאין צמינו שחיטה ידעין ליה
מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרסה
אכל כחנא דצרייתא דהתם שחיטתו
שפיר ת"ק דתתם דכיון דיש צמינו
שחיטה אגב אמו מיקרי שפיר י'ש
צמינו שחיטה ולא מנ"י למילך מצהמה
טמאה ולהכי לר"ך התם לאללה למימר
דאין שחיטה מטהרסו ומיהו סוגיא
דהתם לא אחיא כחנא קמא דצרייתא
דהא דרצא מפרש התם טעמא דרבי
יוסי ורצי אליעזר דקצרי ו' שטרפה
אע"ג דמתה היא דשחיטה מטהרסה
הכא נמי לא שחט ורבנן לא דמי
לטרפה אפילו מן הצטן דיש צמינו
שחיטה הכא אין צמינו שחיטה ושחט
תנא דמתניתין משוס קרא דלאכלה
חשיב בן ח' אין צמינו שחיטה חי נמי
קרא דלאכלה דדרש ת"ק התם הו'
אסמכתא צעלמא דהא לאצי דמוקי
התם פלוגמיהו דפליגי מר סבר חי
הוא ומר סבר מת הוא לר"ך לומר
דאסמכתא היא דכיון דחשיב ליה
כמת צלאו קרא אין שחיטתו מטהרסו:
חלצו

או מת או בן תשעה מת קורעו ומוציא את דמו * מצא בן תשעה חי (טעון שחיטה
וחייב באותו ואת בנו דברי ר"מ וחכמים אומרים דשחיטת אמו מטהרתו
ר"ש

עין משפט
נר מצוה

ג א מ"י פ"ה מהלכות
מחללות אסורות הל' ו:
ב ש"ע י"ד סו"ט ד סעף
ו כה"ק:
ג ד מ"י שס הל' יג
ד סמך לאין קלו
טו"ע י"ד ס"י יג סעף
ז:

רבינו גרשום

אכלו לוח אינו לוקה.
כלומר לאבר המדולדל
בבהמה: כי אמרי במיתה
דעושה ניפול. כלומר
אלולוקה משוס אבר מן
החי: מנצלם נפקא.
כלומר לאחר מיתה
מטמאין השרצים אבל
בחיים אין מטמאין: מיתה
עושה ניפול. כלומר דאבר
המדולדל בבהמה ומהת
אין כלולתה המיתה וחייב
האכול משוס אבר מן
החי: א"ל אס אינו ענין
לשרצים דלאו בני שחיטה
נינהו. דלא איצטרך
למכתב צמותם דאין לון
שחיטה אלא מיתה בלבד:
תנינו ענין לכתבה. ודרשי
הכי מיתה עושה ניפול:
ואין שחיטה עושה ניפול:
אכל באבר דעובר מת
שחיטה עושה
ניפול. כלומר דאין כלולתו
אכל באבר עומה ומטמא
משוס נבלה: יש צמינו
שחיטה אגב אמו. כלומר
שחיטתו אמו הוא מותר
אכל הוא אינו בכלל
שחיטה: ותנא דירן מינא
דאימיה לא פריך. (ותנא
דירן מינא דאימיה וכו') (ג)
לפי שאין צמינו שחיטה
אכל בהוא עצמו אין
צמינו שחיטה: ולהאי טנא
דפריך טרפה דשחיטה
מטהרסה [בנ"ל]. כלומר
ולהאי טנא דפריך אע"ג
דיש צמינו שחיטה
אגב אמו אין שחיטתו
מטהרסו טרפה דשחיטה
מנא ליה
דאמרינן דאמרי' במתני'
תאמר בטרפה שיש במיתה
שחיטה (שהיא) [ולפ"ך]
שחיטתה מטהרתה ועכשיו
דאמרי' בכן שמה אע"ג
דיש צמינו שחיטה אין
שחיטתה מטהרתה טרפה
ליה: או דילמא אפי' לרבנן
אירבעה סימנין. כלומר
אפי' לרבנן דאמרי לא
בעי שחיטה (אכל) ואי
שחיט סימנין דאימיה דאי
לא בעי שחיטה אבל
אי שחיט סימנין [ידידה]
מותר בשחיטתו: א"ל רבא
שנוצרה טרפה מן הבטן.
כלומר דאי כן הוא אי
נולד טרפה מן הבטן מציו
לה שעת הכושר קודם
לכן בענין הזה דאי בעי
שחוט בכסין אמו אלא חני
שנוצרה טרפה מן הבטן
כבעל חמש רגלים דהתם
אפי' שחוטו במעי אמו אין
לו שעת הכושר שמשה
שנוצרה היה בעל מוס כבעל
חמש רגלים יתר כנטול
דמי ואם נטלה ירך וחלל
שרה (טרפה) [נבלה]:

(א) נראה דל"ל דצמיתה שפיר
לוקא וכו'. (ג) אולי ז"ל דלף
דצמית דלמו י' שחיטה מ"מ
כחא עמלו וכו'.